

Wij schreven o.a.:

"Wij wijzen op de verschillende manieren waarop je dit kruisbeeld kunt waarderen: het heeft als antiek beeld uiteraard een economische waarde, maar daarnaast heeft het historische waarde. Hier bovenuit stijgt de emotionele waarde voor de Wijnandsrader geloofsgemeenschap.

Mede vanuit die optiek zou het aanbevelenswaard zijn, wanneer de herstelwerkzaamheden zouden worden opgedragen aan een van de eigen mensen, aan iemand, die, stammend uit een van de oudste dorpsfamilies, is verstrengeld met de gemeenschap en haar cultureel bezit. Iemand, die het respect geniet van de gemeenschap en hieruit mandaat put."

Natuurlijk, zo schreven we verder, is het "in" om deskundigen in de arm te nemen. De instanties schieten als paddestoelen uit de grond. De monumentenwacht, de conservatoren van de bisschoppelijke musea, de "beheerders" van buitenaf. En deskundigen zijn het vaak niet met elkaar eens. Of hun visie wijzigt zich, zoals zo treffend is bewezen in de zaak van de kruiswegstaties van Aad de Haas in Wahlwiller. Vaak ook is het resultaat van hun bemoeienissen bedroevend: het te restaureren voorwerp is dan steriel en klinisch heelgemaakt, maar de smaak of toon is verdwenen, de jus is opgedroogd, de patiënt is dood.

Wij waren van mening, dat iemand die namens en vanuit de eigen gemeenschap (onbezoldigd) te werk gaat, dit doet vanuit het verantwoordelijkheidsgevoel van die gemeenschap. Terwijl het in de arm nemen van deskundigen vaak een alibi is, een afschuiven van die collectieve, eigen verantwoordelijkheid.

Het kerkbestuur heeft snel en wijs gereageerd. Zij hebben onze dorpsgenoot Sjef L'Ortye gevraagd om het kruisbeeld te restaureren. Hij is een man, die erg veel ervaring heeft opgedaan met decoratief en restauratiewerk. Maar daarnaast heeft hij in nabij verleden reeds onbaatzuchtig oudere voorwerpen van onze kerk voor bederf behoed. Wij noemen slechts de kerkdeur, de lijsten van de kruiswegstaties en de kerstgroep.

Op 5 maart 1983 werd het kruisbeeld van de muur gehaald. Enkele ijverige mensen uit het verenigingsleven klaarden deze job. Op een tractor werd het beeld daarna vervoerd naar de bedrijfshal van "Maasdal" aan de Hellebroekerweg, waar het tussen de haantjes werd neergelegd.

Daar toog de "maestro" aan het werk; de Vrienden van Wijnandsrade hielden zich geregeld op de hoogte van de vorderingen van de restauratie. Eerst werd via een verfijnd afbijtmiddel alle vuil en alle voormalige verf- en lakresten verwijderd. Dit was een onthullend proces: allerlei details kwamen tevoorschijn. Zelfs de spieren waren in het hout zichtbaar, bewijs van onbetwist meesterschap. Daarnaast de nagels van de tenen en de golfbewegingen van het hoofdhaar. Ook kwamen verschillende houtstoppen aan het licht, maar die konden nagenoeg worden weggewerkt. Een bijzonder grote beurt kreeg ook het kruis, gemaakt van zwaar oud eiken. De voegen van de zijlatten werden netjes weggewerkt.

Toen het oorspronkelijke hout schoon en droog was, werd het met een speciale blanklichtbruine lak bewerkt, die weerbestendig en duurzaam is. De discussie, of de lendedoek dezelfde "houtkleur" moest krijgen of met bladgoud belegd, zoals voorheen, werd gesloten met het besluit van het kerkbestuur dat er geen andere kleurschakeringen werden toegestaan.

Op 2 april, tijdens striemende regen, werd het gerestaureerde kruis met corpus weer op zijn plaats gehangen. Ook de nagels van metaal, opnieuw gepolijst door Harry L'Ortye, werden weer bevestigd.

De naam "Missiekruis" komt uit de vorige eeuw. I. Nulens-Zéguers, schrijft hierover in "Karakteristiek, monumenten en landschappen in Zuid-Limburg" (blz. 75 en 76): "Er waren tijden dat met name de paters redemptoristen vanuit België door Zuid-Limburg trokken om er de bevolking op te roepen tot bezinning, bij een volksmissie, niet te verwarren met de verkondiging van het christendom in andere werelddelen. Gedurende enkele weken kwamen de paters bij de mensen uit een bepaalde streek op huisbezoek, bereidden hen voor op een bezinningsperiode gedurende welke lange en indrukwekkende preken gehouden werden. Dat konden ware donderpreken zijn. Ter herinnering aan zo'n missie werd op het kruis de datum vermeld. De eerste grote volksmissie op Nederlandse bodem werd in 1833 in Wittem gehouden, op verzoek van de toenmalige deken van Gulpen. Omdat het kerkje daar centraler lag, koos men voor Wittem als de plaats waar duizenden mensen bijeenkwamen om naar de preken te luisteren en te biechten. Al die pelgrims konden natuurlijk niet allemaal een plaatsje vinden in de kerk en dus werd op het plein ervoor een preekstoel gebouwd en vonden de bijeenkomsten in open lucht plaats."

Aan zo'n missie in 1854 danken wij dit prachtige, thans gerestaureerde beeld. J.J.